

Datum
2020-12-07
Vår referens
Frida Leander
Strateg
frida.leander@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Måns Berger (MP) om hållbarhetsanalys inför alla beslut STK-2020-370

Sammanfattning

Måns Berger (MP) har inkommit med en motion om hållbarhetsanalys inför alla beslut. I motionen yrkar motionären:

- 1) att samtliga nämnder ges i uppdrag att genomföra en hållbarhetsanalys inför alla nämndsbeslut, och
- 2) att kommunstyrelsen ges i uppdrag att stödja övriga nämnder i framtagandet av en modell för hållbarhetsanalyser.

Eftersom den svenska regeringen har uttryckt att Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030 och att hållbar utveckling ska vägleda all politik fram till 2030, och med anledning av att Malmö stad har åtagit sig att integrera Agenda 2030 i stadens styrning, menar motionären att Malmö stad behöver säkerställa att alla politiska beslut går i linje med agendan och att samtliga beslut därför behöver föregås av en hållbarhetsanalys där man belyser alla tre dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga social, ekologisk och ekonomisk.

Motionen har skickats på remiss till arbetsmarknads- och socialnämnden, fritidsnämnden, förskolenämnden, hälsa- vård- och omsorgsnämnden, kulturnämnden, miljönämnden, servicenämnden, samt tekniska nämnden, varav samtliga har yttrat sig i ärendet.

Stadskontorets bedömning är att införandet av hållbarhetsanalyser inför samtliga politiska beslut riskerar att leda till ett onödigt administrativt arbete med hänvisning till att förslaget inte anses leda till ökad kunskap i nämndernas beslut i samtliga ärenden. Däremot bedömer stadskontoret att förtydligande instruktioner och förslag på modell för hållbarhetsanalyser inför relevanta beslut bör tas fram i dialog med samtliga nämnder. En sådan instruktion och modell skulle bidra till att kvalitetssäkra beslut utifrån hållbarhet ur alla perspektiv och därmed ytterligare bidra till Malmö stads genomförande av Agenda 2030 och de Globala målen.

Förslaget är att anse yrkandet om att ge samtliga nämnder i uppdrag att genomföra en hållbarhetsanalys inför samtliga nämndsbeslut vara besvarat, och att bifalla yrkandet om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att stödja övriga nämnder i framtagandet av en modell för hållbarhetsanalyser.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige anser Måns Bergers (MP) yrkande om att ge samtliga nämnder i uppdrag att genomföra en hållbarhetsanalys inför samtliga nämndsbeslut vara besvarat med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.
2. Kommunfullmäktige bifaller Måns Bergers (MP) andra yrkande och ger kommunstyrelsen i uppdrag att stödja övriga nämnder i framtagandet av en modell för hållbarhetsanalyser

Beslutsunderlag

- [Här kommer namnet på de handlingar som ligger till grund för beslutsförslaget hämtas in automatiskt. Du behöver inte skriva något under denna rubrik.]

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-12-14

Kommunstyrelsen 2021-01-13

Kommunfullmäktige 2021-02-04

Beslutet skickas till

Måns Berger (MP)

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Fritidsnämnden

Förskolenämnden

Hälsa- vård- och omsorgsnämnden

Kulturnämnden

Miljönämnden

Servicenämnden

Tekniska nämnden

Ärendet

Måns Berger (MP) har inkommit med en motion om hållbarhetsanalys inför alla beslut. Eftersom den svenska regeringen har uttryckt att Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030 och att hållbar utveckling ska vägleda all politik fram till 2030, och med anledning av att Malmö stad har åtagit sig att integrera Agenda 2030 i stadens styrning, menar motionären att Malmö stad behöver säkerställa att alla politiska beslut går i linje med agendan och att samtliga beslut därför behöver föregås av en hållbarhetsanalys där man belyser alla tre dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga social, ekologisk och ekonomisk.

Motionären framhåller också att en hållbarhetsanalys i vissa fall enbart kan innebära att konstatera att föreliggande förslag inte har någon effekt på stadens hållbarhetsarbete, och att delar av det arbete som görs idag, till exempel barnkonsekvensanalyser, med fördel kan arbetas in i hållbarhetsanalysen.

Motionären yrkar:

- Att samtliga nämnder ges i uppdrag att genomföra en hållbarhetsanalys inför samtliga nämndsbeslut.

- Att kommunstyrelsen ges i uppdrag att stödja övriga nämnder i framtagandet av en modell för hållbarhetsanalyser.

Remissinstansernas yttranden

Nämndernas svar i sin helhet finns bilagt ärendet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att det är viktigt att göra konsekvensanalyser utifrån olika hållbarhetsperspektiv för att fatta välgrundade beslut. Förvaltningen bedömer dock att motionens förslag att genomföra hållbarhetsanalyser inför samtliga nämndbeslut riskerar att leda till en omotiverat stor administration sett i relation till ökad kvalitet i beslutsunderlaget.

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen vara besvarad.

Vänsterpartiet lämnar skriftlig reservation.

Miljöpartiet lämnar skriftlig reservation.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden är försiktigt positiv till förslaget och vad hållbarhetsanalyser med dess tre uppräknade dimensioner skulle kunna bidra med. Förslaget går i linje med de politiska målen och stadens arbete med Agenda 2030. En hållbarhetsanalys bör fungera som ett konkret hjälpmedel för att visa på tydlig förflyttning och effekter av beslut och åtgärder.

Nämnden har dock identifierat framförallt tre stora utmaningen kopplat till förslaget:

- 1) Det riskerar att skapa parallella spår till ordinarie utveckling-, uppföljning- och Analysprocesser.
- 2) Det är väsentligt att säkerställa att redan befintliga analysprocesser inte förloras, såsom analyser inom till barnrätt, jämställdhet och jämlikhet.
- 3) Att analysen är genomförbar både i form av tid, och att en gemensam kunskapsgrund finns tillgänglig för förvaltningarna vid genomförandet av analysen. Införandet av en hållbarhetsanalys ställer höga krav på redan högt belastade funktioner och kan därmed även komma att kräva utökade resurser för förvaltningen.

Om införandet av hållbarhetsanalyser ska ske på ett hållbart sätt krävs att samtliga utmaningar adresseras samt att resursersättningen av dessa analyser utreds.

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen vara besvarad.

Vänsterpartiet lämnar muntlig reservation.

Miljöpartiet instämmer i vänsterpartiets muntliga reservation.

Förskolenämnden

Förskolenämnden instämmer med motionären om att konsekvenser utifrån hållbarhet av nämndsbeslut bör synliggöras för att tydligare följa Agenda 2030. Med stadens nyligen reviderade budget- och styrsystem som inbegriper de globala målen anser nämnden att arbetet för en hållbar utveckling synliggörs och säkerställs på ett prioriterat sätt. Förskolenämndens

uppdrag har tydliga kopplingar till uppfyllandet av alla barns rätt till hälsa, rätt till liv och utveckling samt rätt till utbildning enligt barnkonventionen. Detta arbete knyter väl an till Agenda 2030 och de globala målen och återkopplas i stadens styr- och ledningssystem.

Förskolenämnden anser inte att det är rimligt att genomföra en hållbarhetsanalys i samtliga nämndsbeslut. Detta riskerar att leda till ett onödig administrativt arbete med hänvisning till att förslaget inte anses leda till ökad kunskap i nämndens beslut i samtliga ärenden. De övergripande dokument som nämnden fattar beslut i, exempelvis nämndens budget, berör frågor gällande social och ekonomisk hållbarhet. Andra ärenden som nämnden fattar beslut i är yttranden om remisser där nämnden inte är ansvarig för implementering, delegationsordning, intern kontroll samt olika strategier och planer för att möta behovet hos nämndens målgrupp m.m. Besluten berör olika nivåer i organisationen och skiljer sig i omfattning. Därför anser nämnden att förslaget om att genomföra hållbarhetsanalys inför alla nämndsbeslut inte är relevant som metod för att säkerställa att de politiska besluten går i linje med Agenda 2030.

Förskolenämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Vänsterpartiet lämnar skriftlig reservation.

Miljöpartiet lämnar muntlig reservation.

Hälsa, vård och omsorgsnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att det är viktigt att konsekvenser utifrån hållbarhet av nämndsbeslut synliggörs för att tydligare följa Agenda 2030. Däremot anser nämnden att det inte är rimligt att genomföra en hållbarhetsanalys i samtliga nämndsbeslut. Nämnden anser inte att en hållbarhetsanalys bidrar med ökad information i ett beslut om att utse en ny medicinsk ansvarig sjuksköterska (MAS) eller i beslut gällande delegationsordningen. Om nämnden ska göra hållbarhetsanalyser i större uträkning i sina ärenden, anser nämnden att de endast ska göras i ärenden där de bidrar med ökad kunskap i beslutet. Nämnden anser att förvaltningen bör få mandat att bedöma i vilka ärenden det är aktuellt med en hållbarhetsanalys, annars riskerar nämnden att bedriva en ineffektiv förvaltning utifrån en onödigt stor administrativ börda.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ställer sig positiv till förslaget om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att stödja övriga nämnder i framtagandet av en modell för hållbarhetsanalyser, då samtliga nämnder bör ha samma struktur. Att samtliga nämnders hållbarhetsanalyser har samma struktur främjar en samlad uppföljning av stadens hållbarhetsarbete. Om förslaget blir aktuellt anser nämnden att framtagandet av en modell bör ske i samråd med övriga nämnder.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med hänvisning till att förslaget inte anses leda till ökad kunskap i samtliga av nämndens beslut och riskerar att leda till en onödigt stor administrativ börda.

Miljöpartiet lämnar muntlig reservation.

Sverigedemokraterna lämnar muntlig reservation.

Moderaterna och centerpartiet lämnar gemensam skriftlig reservation.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ser positivt på motionärens vilja att stadens konkret ska verka för de Globala målens uppfyllande i Malmö stad. Nämndens uppfattning är dock att obligatoriska

hållbarhetsanalyser inför samtliga beslut i stadens nämnder inte är rätt väg att gå.

Agenda 2030 är numera integrerade i Malmös kommunfullmäktigemål och är därmed redan en del av stadens arbete med mål och uppföljning. Utöver det finns Malmö stads antagna *”Strategi för Malmö stads långsiktiga arbete med Agenda 2030”* som syftar till öka stadens förmåga att omsätta de Globala målen i lokalt utvecklingsarbete. Kulturnämnden anser att detta arbete idag är ändamålsenligt och därför inte behöver kompletteras ytterligare. Att införa obligatoriska hållbarhetsanalyser skulle även riskera att medföra ett mycket omfattande byråkratiskt merarbete, vilket går emot den politiska viljeriktningen i staden om att minska onödig administration.

Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad.

Miljöpartiet anmäler protokollsanteckning.

Miljönämnden

Utifrån de åtaganden som Malmö stad ställt sig bakom gällande genomförandet av Agenda 2030 anser miljönämnden det vara eftersträvansvärt att konsekvensbedömningar ur ett hållbarhetsperspektiv genomförs inför vissa nämndsbeslut. Ett beslut om hållbarhetsanalys inför samtliga nämndsbeslut riskerar att bli resurskrävande, vilket går emot kommunfullmäktiges budgetuppdrag 2020 till samtliga nämnder om att minska onödig administration. Miljönämnden ser också en risk med att varje nämnd gör egna breda hållbarhetsanalyser var och en för sig men utanför sitt expertisområde - särskilt i de fall där besluten får konsekvenser för andra nämnders verksamhet. För att undvika oklarheter när analysen är överflödigt bör ett tydliggörande göras av vilka ärenden som i så fall ska undantas från en hållbarhetsanalys. Miljönämnden anser att undantagen exempelvis skulle kunna vara rutinärenden av olika slag. Däremot anser miljönämnden att ärenden som rör långsiktiga förändringar, beslut som rör större investeringar över ett visst belopp eller beslut som kräver stora resurser i anspråk bör genomgå en mer ingående hållbarhetsanalys.

Miljönämnden ser positivt på förslaget kring hållbarhetsanalys inför nämndsbeslut. Men idag finns redan förvaltningsövergripande instruktioner om vad en handläggare i Malmö stad ska tänka på vid utredning och handläggning av nämndsärenden. Till exempel nämns konsekvensbeskrivningar ur såväl miljöhänseende som jämställdhet och jämlikhet. Dock saknas närmare detaljer om hur och när en hållbarhetsanalys ska genomföras. Miljönämnden ser gärna att en eventuell framtida modell för hållbarhetsanalys tar ett samlat grepp och även inkluderar barnrättsperspektivet, samt att modellen föreslås gälla för alla nämnder.

Miljönämnden anser därmed motionen vara besvarad i sak men välkomnar en instruktion och ett klagörande om hur och när hållbarhetsanalys ska genomföras av stadens förvaltningar.

Moderaterna och centerpartiet lämnar gemensam reservation

Vänsterpartiet lämnar reservation

Sverigedemokraterna lämnar muntlig reservation

Servicenämnden

Servicenämnden ställer sig bakom förslaget att samtliga beslut föregås av en hållbarhetsanalys där man belyser alla tre dimensioner av hållbar utveckling. Servicenämnden uppfattar förslaget som ett lämpligt sätt att systematisera arbetet med Agenda 2030 inom organisationen. Nämnden

anser också att hållbarhetsanalysen får mer tyngd av att göras i ett samlat grepp.

Serviceämnden anser vidare att det är viktigt att analysen inte blir onödigt administrativt betungande samt att det tas fram en tydlig modell för hållbarhetsanalysen som inkluderar utbildning och uppföljning. Även det faktum att delar av det arbete som redan görs idag med fördel kan arbetas in i hållbarhetsanalysen, såsom barnkonsekvensanalyser, anser nämnden är en stor administrativ fördel och bra att hålla fast vid.

Serviceämnden föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Sverigedemokraterna lämnar skriftlig reservation

Moderaterna lämnar särskilt yttrande

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden är positiv till andemeningen i förslaget om att ge alla nämnder i uppdrag att göra hållbarhetsanalyser inför varje beslut som ett sätt att uppnå de 17 globala målen. För att tillstyrka motionen anser dock nämnden att det behöver förtydligas på vilken nivå hållbarhetsanalysen förväntas utföras. Redan i dag görs olika typer av hållbarhetsanalyser i Fastighets- och gatukontorets underlag till nämnden, och det är oklart för nämnden om det kan anses hållbart att spendera så mycket resurser på att genomföra analyser inför samtliga beslut, snarare än för de specifika beslut där man anser det befogat och där analysen kan göra skillnad för beslutet.

Tekniska nämnden föreslår därmed Kommunfullmäktige besluta att avslå motionen, då till förmån för att istället uppdra åt Kommunstyrelsen att tillsammans med facknämnderna utreda hur hållbarhetsanalyser bättre kan användas i kommunens nämnder inför beslutsfattande.

Sverigedemokraterna lämnar muntlig reservation.

Miljöpartiet lämnar muntlig reservation.

Vänsterpartiet lämnar muntlig reservation.

Bakgrund

Agenda 2030 är den bredast erkända och hittills mest ambitiösa globala utvecklingsagendan för de förändringar som krävs för att åstadkomma en miljömässigt hållbar, jämställd, jämlik, rättvis och säker värld utan fattigdom, oavsett vem du är eller var i världen du bor. Den innefattar 17 Globala mål som tillvaratar generationsansvaret och konkretiseras med 169 delmål och 230 indikatorer för uppföljning. Agenda 2030 belyser komplexiteten och visar de inbördes sambanden mellan dimensionerna och målområdena.

Sverige uttryckte redan när agendan antogs 2015 ambitionen att ta ett globalt ledarskap för genomförandet. Regeringen tillsatte 2016 den nationella Agenda 2030-delegationen, vars uppdrag var att ta fram ett förslag till övergripande handlingsplan för Sveriges genomförande. Delegationens slutbetänkande, *Agenda 2030 och Sverige: Världens utmaning – världens möjlighet*, skickades på remiss våren 2019. I slutbetänkande trycker delegationen särskilt på vikten av långsiktighet och ledarskap. Delegationen framhåller två aspekter av organisation och ledarskap som särskilt viktiga. Det behöver dels finnas en medvetenhet, kunskap och vilja högst upp i beslutshierarkin, dels bör agendan hanteras integrerat i den ordinarie verksamheten och inte som

ett sidoprojekt.

Sverige faller väl ut i internationella jämförelser rörande hållbar utveckling. Välfärdssamhället och den breda politiska enigheten om klimatpolitiken gör att förutsättningarna för en omställning i Sverige är relativt goda. Samtidigt står vi inför betydande utmaningar med ohållbara konsumtionsmönster, ojämlikheter i hälsa och bristande integration. Sverige måste med andra ord öka takten och låta Agenda 2030 vara styrande de kommande tio åren. Vi har nationella mål, lagstiftning, strategier och handlingsplaner inom olika politikområden, men det finns gap mellan mål och resultat. De åtgärder som vidtas räcker inte.¹

Regeringens handlingsplan för Agenda 2030 för 2018–2020² beskriver hur Agenda 2030 ska genomföras inom ramen för ordinarie styrning och processer, genom arbete inom alla politikområden. Jämställdhetsintegrering, samt miljö- och klimatintegrering i regeringkansliets beslutsprocesser är två exempel.

I juni 2020 lämnade regeringen en proposition till riksdagen om hur Sverige ska arbeta med genomförandet, såväl nationellt som inom EU och internationellt. I propositionen föreslås ett riksdagsbundet mål för att genomföra Agenda 2030. Propositionen nämner även offentliga utredningar, som har en viktig roll i arbetet med att ta fram förslag och beredningsunderlag till grund för beslut om åtgärder och lagstiftning inom alla olika utgiftsområden, ofta med långsiktiga effekter.

Det är därför viktigt att de offentliga utredningarna ges förutsättningar att analysera konsekvenserna av sina förslag i förhållande till de olika dimensionerna av hållbar utveckling. För att genomförandet av Agenda 2030 ska kunna integreras i de ordinarie processerna krävs att de offentliga utredningarna aktivt bidrar till att analysera de konsekvenser som utredningarnas förslag har i förhållande till hållbar utveckling. I analysen är det angeläget att belysa vilka målkonflikter som finns, hur dessa kan undvikas och vilka möjliga synergieffekter förslagen kan ha för hållbar utveckling.³

Malmö arbete med Agenda 2030

Malmö stad var tidigt ute med ambitionen att göra Agenda 2030 och de Globala målen för hållbar utveckling till ledstjärna för det lokala utvecklingsarbetet. Det var en logisk följd av att staden redan 1997 antog Agenda 21 för en god miljö och hållbar utveckling som en lokal handlingsplan för att omsätta den globala agendan. 2010 inrättades Kommission för ett socialt hållbart Malmö med uppdraget att ta fram vetenskapligt underbyggda rekommendationer för hur hälsan ska kunna förbättras för alla Malmöbor och särskilt för de mest utsatta, och därmed minska ojämlikhet i hälsa. Kommissionen utgick från de sociala bestämningsfaktorerna för hälsa och involverade därmed alla politikområden.

¹ Agenda 2030 och Sverige: Världens utmaning – världens möjlighet, Agenda 2030-delegationen (2019).

² Handlingsplan Agenda 2030 2018-2020. Regeringskansliet (2018).

³ Sveriges genomförande av Agenda 2030. Regeringens proposition 2019/20:188. Regeringen (2020).

I maj 2018 antog kommunstyrelsen *Strategi för Malmö stads långsiktiga arbete med Agenda 2030* (STK 2017–1606) som togs fram i dialog med representanter från samtliga förvaltningar. Strategin består av fem huvudprocesser för att öka stadens förmåga att omsätta agendan på lokal nivå. Den första av dessa fem utvecklingsprocesser handlar om att integrera agendan i ordinarie styr- och ledningssystem.

Efter att *Strategi för Malmö stads långsiktiga arbete med Agenda 2030* (STK 2017–1606) antogs har de Globala målen arbetats in i kommunfullmäktiges budget för 2020, genom att samtliga kommunfullmäktige mål kopplas till de Globala mål där de tydligast bidrar.

Genom Agenda 2030 skapas en gemensam riktning för Malmös väg framåt, och analyser av Malmös utveckling utifrån de 17 globala målen utgör en viktig utgångspunkt för att definiera kommunfullmäktigemål för mandatperioden.⁴

Uppföljning och analys är ytterligare delar av styr- och ledningssystem. I början av 2020 godkände kommunfullmäktige *Hållbarhetsrapport 2019* (STK 2020–100), som visar utveckling, styrkor och utmaningar för hållbar utveckling i Malmö genom totalt cirka 100 indikatorer fördelat över de 17 Globala målen.

Under hösten 2020 påbörjas också en kartläggning av hur det befintliga styr- och ledningssystemet styr mot hållbar utveckling och de Globala målen. Detta sker genom en analys av relevanta kommunövergripande styrdokument och hur de styr mot de Globala målen. Syftet är att synliggöra eventuella luckor, men också undersöka vilka möjligheter som finns för att tydligare styra utvecklingen i önskvärd riktning mot Agenda 2030. Denna process är en del av det åtagande Malmö stad gjort, att rapportera till FN om utvecklingen och arbetet på lokal nivå, genom signerandet av *Declaration Voluntary Local Review* (STK-2019-1251).

Konsekvensanalyser inför beslut

Den politiska ärendeprocessen är ytterligare en del av det ordinarie styr- och ledningssystemet i en kommun. Den övergripande ärendeprocessen i Malmö stad handlar om hur vi som offentlig organisation hanterar allmänna handlingar och de formaliserade processer som leder fram till dokumenterade, och i många fall, kommunicerade beslut som är klara för arkivering inom våra verksamheter.

Ärendehandboken är det styrdokument i Malmö stad som beskriver den övergripande ärendeprocessen och det gemensamma arbetssättet, som riktar sig bland annat till handläggare. I den finns ett stycke om att handläggaren ska ta ställning till vilken information som är relevant att ha med i tjänsteskrivelsen. Som exempel nämns ”omvärldsanalys, konsekvensanalys (till exempel ur miljöhänseende), ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser, samråd och dialog med intressenter i ärendet, konsekvenser för barn och unga, samt samverkan med fackliga organisationer”.⁵

Skrivningarna som rör konsekvensbeskrivningar för jämställdhet, jämlikhet och barnrätt, som är viktiga beståndsdelar av den sociala dimensionen av hållbarhet, är något tydligare. Malmö stad har antagit planer för jämställdhetsintegrering, antidiskriminering och barnets rättigheter, och har

⁴ Malmö stads budget 2020: Tillsammans för ett öppet och tryggare Malmö. Malmö stad (2020).

⁵ Malmö stads ärendehandbok. Malmö stad (2020).

också skyldigheter enligt lag att bedriva en likvärdig verksamhet riktad mot Malmöbor och brukare eller motsvarande.

Därför ska utredningar som görs i samband med politisk beredning innehålla en beskrivning av vilka konsekvenser beslutet får för Malmöbor och brukare (eller motsvarande) av kommunens tjänster. Eftersom all kommunal verksamhet direkt eller indirekt påverkar de som bor i kommunen eller brukar dess verksamhet, så påverkar de beslut som fattas till exempel kvinnor och män, flickor och pojkar, icke-binära personer, personer med funktionsvariationer eller utrikesfödda personer på olika sätt. I beslutsunderlag där konsekvenserna för de som är brukare/målgrupp/boende inte framgår kan resultatet bli att erfarenheter från en stor del av befolkningen osynliggörs.⁶

Sverige har ratificerat FN:s konvention om barnets rättigheter, vilket innebär att Malmö stad som offentlig verksamhet är skyldig att följa konventionen. Barnkonventionen blev dessutom svensk lag den 1 januari 2020. Barnkonventionen omfattar barn från 0 till och med 17 år. Artikel 3 i konventionen anger att när ett beslut ska tas som rör barn måste en prövning av vad som är barnets bästa genomföras, det vill säga att utredningen ska innehålla en analys av vilka konsekvenser beslutet får eller kan få för de barn som berörs. Instruktionerna i ärendehandboken framhåller att det viktiga är att det inför beslut finns utrymme i ärendets utredning att genomföra en prövning av barnets bästa. En viktig del av en sådan prövning är att barn som berörs ska få möjlighet att säga sin mening om ärendet.

Sammanfattningsvis finns det möjligheter enligt skrivningarna i ärendehandboken för handläggare och utredare att göra analyser utifrån de tre dimensionerna av hållbarhet; ekonomisk, social och miljömässig, redan idag. Det finns däremot inga instruktioner eller någon modell för hur, när eller vid vilken typ av beslut dessa konsekvensanalyser, bedömningar eller beskrivningar bör göras, med undantag från jämställdhet, jämlikhet och barnrätt.

Hur gör andra kommuner och regioner?

Glokala Sverige är kommunikations- och utbildningsprojektet som ska stärka kunskap och engagemang för Agenda 2030 bland politiker och tjänstepersoner i kommuner och regioner. Projektet är ett samarbete mellan Svenska FN-förbundet och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och finansieras av Sida. 146 av landets 311 kommuner och regioner deltar i projektet. Malmö stad har varit med från början, då som pilotkommun och idag ingår Malmö stad i Glokala Sveriges referensgrupp.

I juni 2020 skickades följande frågor ut tillsammans till deltagare i projektet: *Gör din kommun eller region hållbarhetsanalyser (alla dimensioner) inför politiska beslut och i så fall hur denna typ av analys går till? Har ni modeller/metoder att dela med er av? Använder ni Agenda 2030 och i så fall hur? Gör ni någon koppling till t.ex. barnkonsekvensbedömningar eller andra mer specifika analyser/bedömningar?*

Ett tjugotal kommuner och regioner hörde av sig med svar. Övervägande delen av dessa har idag konsekvensanalysmallar för vissa perspektiv, till exempel miljö, likabehandling och barnrätt, men inte för hållbarhet ur alla tre dimensioner, men var intresserade av att få ihop dimensionerna i en samlad modell. Ungefär hälften av de kommuner och regioner som svarade har själva ett

⁶ Malmö stads ärendehandbok. Malmö stad (2020).

utvecklingsarbete igång för att ta fram modeller för hållbarhetsanalys inför politiska beslut. Det fanns dessutom några konkreta exempel på kommuner och regioner som tagit fram och använder modeller redan idag:

Härnösand

Härnösands kommun har fattat beslut om att det i alla tjänsteskrivelser till kommunstyrelsen ska införas en förenklad modell i form av en mall för tjänsteskrivelser med förklarande text, som utgår från socialt, ekologiskt, samt ekonomiskt och juridiskt perspektiv.

Hudiksvalls kommun

Hudiksvalls kommun har tagit fram en checklista för förtroendevalda samt ett verktyg för hållbarhetsbedömningar utifrån samarbete med Sveriges ekokommuner och Blekinge Tekniska högskola. Kommunen genomför inte hållbarhetsanalys på rutin-, individ-, bygglovs- eller bidragsärenden.

Göteborgs stad

I Göteborgs stad ska alla beslut som ska till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige bedömas ur tre dimensioner; ekonomisk, ekologisk och social. Bedömningen görs utifrån instruktioner i mallen för tjänsteutlåtande.

Region Kronoberg

Region Kronoberg har tagit fram ett hållbarhetsräkningsverktyg för säkring av beslut utifrån alla tre dimensionerna. Verktyget är i form av en handbok där första delen är en säkring mot målen i den regionala utvecklingsstrategin och del två är en mer allmänt hållen hållbarhetsanalys.

Stadskontorets sammanfattande bedömning och förslag

Malmö stad har åtagit sig att omsätta Agenda 2030 och de Globala målen för hållbar utveckling på lokal nivå. I den strategi för det långsiktiga arbetet med Globala målen i Malmö stad, som antogs av kommunstyrelsen i maj 2018 (STK 2017–1606) är en av huvudprocesserna att integrera de Globala målen i ordinarie styr- och ledningssystem, varav ärendeprocessen inför politiska beslut är en del. På så vis går motionen i linje med den framtagna strategin.

Det finns kommuner och regioner som tagit fram instruktioner för hållbarhetsanalyser inför beslut. Redan idag finns, enligt skrivningarna i Malmö stads ärendehandbok för handläggare och utredare, möjligheten att göra analyser utifrån de tre dimensionerna av hållbarhet inför politiska beslut. Det finns däremot inga instruktioner eller någon sammanhållen modell för hur, när eller vid vilken typ av beslut dessa konsekvensanalyser bör göras, med undantag från jämställdhet, jämlikhet och barnrätt, som utgör delar av den sociala dimensionen av hållbarhet.

Stadskontorets bedömning är att införandet av hållbarhetsanalyser inför samtliga politiska beslut riskerar att leda till ett onödigt administrativt arbete med hänvisning till att förslaget inte anses leda till ökad kunskap i nämndernas beslut i samtliga ärenden. Däremot bedömer stadskontoret att förtydligande instruktioner och förslag på modell för hållbarhetsanalyser inför relevanta beslut bör tas fram i dialog med samtliga nämnder. En sådan instruktion och modell skulle bidra till att kvalitetssäkra beslut utifrån hållbarhet ur alla perspektiv och därmed ytterligare bidra till Malmö stads genomförande av Agenda 2030 och de Globala målen.

Förslaget är att anse yrkandet om att ge samtliga nämnder i uppdrag att genomföra en

hållbarhetsanalys inför samtliga nämndsbeslut vara besvarat, samt att bifalla yrkandet om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att stödja övriga nämnder i framtagandet av en modell för hållbarhetsanalyser.

Ansvariga

Heléne Norberg Direktör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör